

Čís. 9343.

Služební poměr železničních zaměstnanců.

Výhoda podle odstavce 4. výnosu ministerstva železnic ze dne 11. února 1919, čís. 601 pres. vztahuje se jen na železniční zaměstnance, kteří před nastoupením vojenské povinnosti byli již definitivními železničními zaměstnanci.

Předpisu § 1 (§ 4) zákona ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. nemůže se dovolávat, kdo nebyl dne 1. listopadu 1918 v civilní státní službě ani v jiné veřejné službě, třebaš byl v ruských legiích přidělen k vojenské železniční službě.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Rv I 133/29.)

Žalobce byl zaměstnán v železničních službách rakouských státních drah od 1. prosince 1911 jako písař, provisorní zaměstnanec, až do nastoupení presenční služby vojenské v říjnu 1913. Ve válce přišel do ruského zajetí a vstoupil do čsl. legií 1. června 1918, s nimiž se vrátil a demobilisoval dne 22. února 1921. V legiích byl přidělen ke službě železniční při vojenském odboru železničním od srpna 1918. Hned po demobilisaci dne 23. února 1921 hlásil se znovu o přijetí do železniční služby, vzat v záznam a přijat dne 26. listopadu 1923 jako úřednický čekatel. Služební doba byla žalobci propočítána ku dni 1. ledna 1925, kdy byl ustanoven definitivním. K tomuto dni započteno mu 15 roků, 2 měsíce, 24 dní, v nichž jsou zahrnuty: 1. Předchozí služba železniční od 1. prosince 1911 do 20. září 1913. 2. Presenční služba vojenská a legionářská od 7. října 1913 do 22. února 1921. 3. Služba železniční od opětného vstoupení do železniční služby: od 11. prosince 1923 do dne stabilisace (1. ledna 1925). Žalobci nebyla započítána: 1. Doba od demobilisace (22. února 1921) do znovupřijetí a nastoupení (11. prosince 1923), 2. válečná půlletí podle zákona ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém eráru, by byl žalovaný uznán povinným s platností od 1. ledna 1925 propočítati a započítati žalobci pro postup do vyšších služebních požitků pět válečných půlletí a čekací dobu od 23. února 1921 do 16. listopadu 1923. Žalobní nárok na započtení pěti válečných pololetí opíral žalobce o ustanovení zákona čís. 457 z roku 1919 a výnos ministerstva železnic ze dne 11. února 1919, čís. 601, neboť byl 1. listopadu 1918 v aktivní službě. Nárok na započtení doby čekací opíral o zákon čís. 462 z roku 1919 a o výnosy min. železnic ze dne 3. prosince 1921, čís. 64.229-I/3 ze dne 12. března 1921, čís. 2294 a ze dne 29. května 1920, čís. 21.164 a ze dne 11. února 1919, čís. 601, neboť služba žalujícího od roku 1911 byla nepřetržitá, nikdy nebyla zrušena a žalobce nemůže za to, že byl připuštěn ke službě později, ač se hlásil ihned po demobilisaci. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Služebním řádem státních drah (§§ 2, 86, 88) jest zjištěno, že silami pomocnými jsou mimo jiné i písaři. Síly pomocné

dnem narukování k vojenské službě ze železniční služby vystupují. Totéž platí i v případě mobilisace. Služebním rozkazem ředitelství státních drah v Praze ze dne 27. února 1919, který podle nesporného přednesu obsahuje věrný doslov výnosu ministerstva železnic ze dne 11. února 1919, čís. 601 pres., jest prokázáno, že ministerstvo železnic vydalo výnos čís. 601 pres. z 11. února 1919 tohoto doslovu: »1. V řadách našeho československého vojska dohodového ve Francii, Itálii a Rusku slouží celá řada zřízenců drah československých. Mužové tito zavázali se Národní radě v Paříži, nyní republice Československé, že setrvají tak dlouho pod prapory, pokud nebudou svého slova vládou republiky Československé sprostěni. 2. Bylo by hrubým nevděkem, kdyby za své ohromné oběti byli ve svém občanském povolání poškozeni. 3. Musí si býti vědomi, že není ohrožena jich existence. Z toho důvodu pokládá za spravedlivé učiniti toto opatření. 4. Příslušníci československého vojska dohodového (legií), pokud byli před nastoupením povinnosti vojenské ve službách železničních, zůstávají ve službách železničních Československé republiky i nadále. 5. Aby nebyli ve svém postupu zkráceni, nařizují, by jim byl počítán postup dle platných norem »mimo pořadí«, zaměstnancům provisorním aby doba na vojně ztrávená byla započítána do úhrnné doby služební. 6. K cíli získání evidence vojínů, o nichž jest řeč, buďtež sem zaslány příslušné seznamy, v nichž budiž uvedeno jméno příslušníka vojsk čsl. dohodových, způsob a místo zaměstnání a doba služební. V Praze, 11. února 1919.«

Tento výnos musí býti posuzován ve svém celku, by mohla jednotlivá místa správně býti vyložena. Týká se příslušníků čsl. vojsk (legií). Národní rada v Paříži a Čsl. republika měla životní zájem na tom, by vojska ta ve stavu udržela a zavázala si je slibem, že zůstanou pod prapory, dokud nebudou vládou demobilisováni. Výnos slibuje, že tato další služba pod prapory nebude ohrožovat existenci. V odstavci čtvrtém je stať o příslušnících československého vojska, kteří zůstávají ve službách železničních i nadále. Těmito příslušníky míněni jsou jen zaměstnanci definitivní. Vysvětá to z odstavce dalšího (pátého), který mluví o zaměstnancích definitivních a provisorních. Definitivní zaměstnance označuje výnos slůvkem »jim«, t. j. osobám v odstavci 4. uvedeným. Kdyby se odstavec 5 vztahoval i na provisorní, musel by odstavec 6 zníti »aby definitivním byl počítán postup zaměstnancům provisorním aby doba« Kdyby výnos stanovil v odstavci 5, že i zaměstnanci provisorní zůstávají ve službách železnice nadále, bez přerušení vojenskou službou, nemusil by stanovit, že služba vojenská se jim má započítati, protože by to bylo samozřejmým. Odstavec pátý i svým doslovem vztahuje se jen na definitivní. Příslušník zahraničních čsl. vojsk a definitivní zaměstnanec rak. uh. drah měl býti ujištěn, že republika Československá je přejímá. Stát čsl., vzniknuvší revolucí, nemusel převzít bývalé zaměstnance rak. uher. Proto výnos na uklidnění definitivním zaměstnancům oznamuje, že zůstávají i nadále. Kdyby mluvil o provisorních, musil by říci, že se znovu přijímají, poněvadž mobilisací službu ztratili. Výnos nepraví, že mění něco na platném služebním řádu. Na-

opak, důsledně o započítání doby vojenské u definitivních se nezmiňuje, ježto podle § 88 služ. řádu započítání jim přísluší. Výnos nemíni nic měniti, jen ujišťuje, že službou vojenskou existence ohrožena není. Definitivní že jsou i nadále zaměstnanci dráhy a provisorním že doba, kterou na vojně ztráví a tedy pro svoje civilní povolání ztratí, že se započítá. Že by však tito provisorní zaměstnanci stali se eo ipso zase zaměstnanci železničními, výnos nepraví. Důsledkem tohoto nazírání na povahu výnosu a na ustanovení služebního řádu nelze tvrditi, že žalobce dne 1. září 1928 v službách státních zároveň byl, a nárok na započítání válečných půlletí podle zák. čís. 457 ze dne 23. července 1919 mu tedy nepřisluší. Žalobci nepřisluší však ani nárok na započtení doby čekací. Podle služebního řádu nastoupením presenční služby pozbyl svého místa. Výnosem shora citovaným místa toho nenabyl. Zákon ze dne 24. července 1919, čís. 462 sb. z. a n. jest jen vodítkem pro obsazování míst a poskytuje jen možnost stížnosti, kdyby místo vyhrazené legionářům bylo obsazeno jinak. Výnosy, na něž se žalobce odvolává, nic na zákonu nemění. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalobce domáhá se tímto sporem, by mu s platností od 1. ledna 1925 pro počítáno a započítáno bylo pro postup do vyšších služebních požitků jednak pět válečných půlletí, jednak doba čekací od 3. února 1921 do 16. listopadu 1923. V obou směrech prvý soud nárok žalobní zamítl jako neodůvodněný. Žalobní nárok odvozuje žalobce z výnosu ministerstva železnic ze dne 11. února 1919, čís. j. 601 pres., vytýkáje, že prvý soud tento výnos nesprávně hodnotil a jeho smysl vadně posoudil. Podle žalobcova přednesu prvý soudce správně uvedl, že žalobce byl před nastoupením vojenské služby provisorním zaměstnancem státních drah a že nástupem presenční služby jeho služební poměr byl podle § 86 služ. řádu zrušen. Dále však uvádí odvolatel, že citovaný výnos čís. 601, máje právě tyto důsledky na mysli a prohlašuje, že příslušníci legií zůstávají ve službách železničních Československé republiky, zřejmě vztahoval toto ustanovení na zaměstnance provisorní, ježto u zaměstnanců definitivních kontinuita jejich služebního poměru byla zachována již služebním řádem. Výnos ten, chtěje odměniti zásluhy legionářů definitivním zaměstnancům, přiznává postup mimo pořadí a o provisorních prohlašuje, že zůstávají ve službách nového státu nadále, že jejich služební poměr trvá. To prý jest jediný a správný výklad výnosu čís. 601 a jeho právní povaha zavazuje stranu žalovanou k plnění jim vytčených výhod. Než ani soud odvolací nemůže souhlasiti s tímto výkladem odvolatelovým, naopak přiklání se zcela ke správnému názoru prvního soudu, že když, jak nesporno, podle § 86 služ. řádu služební poměr žalobcův nastoupením presenční služby byl zrušen, nelze ani vzhledem k výnosu čís. 601 tvrditi, že žalobce dne 1. listopadu 1918 byl ve službě státních drah, a poukazuje v tomto směru na správné a výstižné důvody prvního soudu, které vývody odvolatelovými nebyly vyvráceny. Správně uvádí prvý soud, že, kdyby onen výnos stanovil v odstavci 5, že i zaměstnanci provisorní zůstávají ve službách železnice i nadále, t. j. bez přerušení vojenskou službou, nemusil by stanoviti, že služba vojenská se jim má

započítati, protože by to bylo samozřejmým. Pokud odvolatel vytýká prvnímu soudu, že se držel úzkostlivě jen zákonů a právních pramenů stranami udaných a že, ačkoliv šlo o právní posouzení věci, nepřihlížel k ostatním ustanovením, právního řádu projednávaného případu se týkajících a nepřihlížel k § 4 zákona čís. 457/19, k zákonu ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n., k nařízení vlády ze dne 22. prosince 1920, čís. 666 sb. z. a n. vydaného k provedení zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 222 a k § 12 nař. čís. 666/20 a k § 14 zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 230 sb. z. a n., jest připomenouti, že není tu vytýkané tím neúplnosti řízení, poněvadž schází předpoklad, že zaměstnanec, o nějž jde, dne 1. listopadu 1918 byl ve službě státních drah. Okolnost, že žalobce byl jako legionář do služby státních drah přijat a že mu ke dni 1. ledna 1925 bylo započítáno 15 let 2 měsíce a 24 dny, neodůvodňuje rovněž nárok žalobní ani v jednom ani v druhém směru, ani nárok na započtení pěti válečných půlletí ani nárok na započtení doby čekací od demobilisace 3. února 1921 do 16. listopadu 1923, poněvadž, jak správně prvý soud odůvodnil, žalobce dne 1. listopadu 1918 nebyl ve službách státních drah, ježto podle služebního řádu, citovaným výnosem čís. 601 nezrušeného, nastoupením presenční služby pozbyl místa, výnosem oním místa toho nenabyl a zákon ze dne 24. července 1919, čís. 462 sb. z. a n. jest jen vodítkem pro obsazení míst a dává jen možnost stížnosti, kdyby místo vyhrazené legionářům bylo obsazeno jinak, a výnosy, na něž se žalobce odvolává, na zákonu nic nemění a měniti nemohou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy postřehly zcela správně, že odstavec 4. a 5. výnosu ministerstva železnic ze dne 11. února 1919, čís. 601 pres. vzájemně souvisejí a že se výhoda, přiznaná v odstavci 4., vztahuje jen na železniční zaměstnance, kteří před nastoupením vojenské povinnosti byli již definitivními železničními zaměstnanci. Těmto definitivním zaměstnancům byl již předpisy § 86 (1) a § 88 (1) služeb. řádu zachován služební poměr v železniční službě při výkonu presenční služby i za války, kdežto služební poměr provisorních železničních zaměstnanců zanikl i nastoupením presenční vojenské služby (§ 86 odst. (6) služ. ř.), i narukováním k vojenské službě za války (§ 88 odst. (6) služ. ř.). Sporný nálezn ministerstva železnic ze dne 1. února 1919, čís. 601 pres. zdůrazňuje předem v odstavci 2. a 3., co bylo pohnutkou a důvodem jeho vydání, totiž, aby dřívější železniční zaměstnanci, sloužící ještě v československém vojsku dohodovém ve Francii, v Rusku a v Itálii, byli si toho vědomi, že jejich existence v občanském povolání není ohrožena vznikem československého státu, a v následujících odstavcích výnos stanoví, jaké výhody se těmto zaměstnancům přiznávají. Doslov odstavce 4. — jak byl zjištěn v rozsudku prvního soudu — nepřipouští jiný rozumný výklad, než, že se těm zřízencům, kteří před nastoupením vojenské povinnosti již byli ve službách železničních a v tomto služebním poměru zůstali

i po nastoupení vojenské služby, zachovává služební poměr v železničních službách i v československém státě. Zejména slovy »zůstávají i nadále ve službách železničních Československé republiky« — jest zřetelně vyjádřeno, že toto ustanovení předpokládá dosud trvajícím služební poměr, a tento služební poměr byl zajištěn jen zaměstnancům definitivním, jak bylo již shora doličeno; a jen těmto definitivním zaměstnancům byl výnosem zachován i postup podle platných norem — mimo pořadí, což správně postřehl již první soud, dovodiv, že odstavec 5 výnosu — zjištěného v jeho rozsudku — souvisí těsně s odstavcem předcházejícím a že právě slovy »nařizují, aby jim byl počítán postup . . . atd.« vztahuje se jen na železniční zřizence definitivní v odstavci 4. vytčené. Železničním zřizencům provisorním, jichž služební poměr i nastoupením presenční vojenské služby i vojenské služby za války zanikl, poskytl výnos jen výhodu, že doba na vojně ztrávená má jim býti započítána do úhrnné doby služební, předpokládajíc ovšem, že do železničních služeb československých drah znova vstoupí. Jiná výhoda bývalým provisorním železničním zaměstnancům výnosem přiznána nebyla. Dovolatel vykládá si mylně výnos v ten rozum, že prý jim bylo míněno, že i provisorní služební poměr výkonem vojenské služby podle dřívějších předpisů přerušeny, trvá u příslušníků čsl. legionářského vojska bez přerušování dále. Žalobce nenabyl z výnosu právního nároku, by mu doba od demobilisace do nastoupení služby, po novém přijetí do služeb čsl. státních drah, t. j. od 22. února 1921 do 11. prosince 1923 do úhrnné služební doby byla připočítána, poněvadž nebyl jeho dřívější služební poměr nastoupením vojenské služby zrušený obnoven se zpětným právním účinkem. Obnovení dřívějšího služebního poměru nemůže však dovolatel odvozovati ani ze zákona ze dne 24. července 1919, čís. 462 sb. z. a n., ježto tímto zákonem byl mu v § 1 přiznán jen nárok žádati za udělení místa ve státní službě nebo ve službě podniků státem provozovaných.

Než ani další žalobcův nárok na připočítání válečných půlletí podle zákona ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. není odůvodněn, poněvadž tento nárok byl v § 1 zákona přiznán zásadně jen civilním státním úředníkům a jiným civilním státním zaměstnancům (§ 5 odst. 3 zák.), kteří byli 1. listopadu 1918 v aktivní službě — ovšem s výjimkou v § 6, jež pro žalobce nemá významu. Žalobce však 1. listopadu 1918 nebyl v civilní službě státní a nemůže se s úspěchem dovolávat ani předpisu § 4 zákona, poněvadž — jak z důvodové zprávy k vládní osnově tohoto zákona (tisk 1167/19 nár. shrom.) lze zřetelně seznati, bylo ustanovení toto pojato do zákona z důvodu, že při organizaci ministerstev byli do těchto úřadů převzati úředníci z jiných veřejných služeb nestátních a právě těmto mělo se dotčeným předpisem dostati stejné výhody o započítání válečných půlletí jako ostatním civilním aktivním státním zaměstnancům. Žalobce však v letech 1914 až 1918 konal službu vojenskou a teprve 1. června 1918 vstoupil do československých legií a dne 1. listopadu 1918 byl ještě dobrovolníkem čsl. legionářské armády. (§ 2 zákona ze dne 24. července 1919, čís. 462 sb. z. a n.) a nebyl tedy

v této době ani civilním státním zaměstnancem, ani takovým veřejným zaměstnancem, jaké předpokládal předpis § 4 zákona čís. 457/1919 sb. z. a n. Dovolání marně se pokouší z toho, že žalobce byl v ruských le-
giích přidělen k vojenské službě železniční, dovoditi, že prý tím jeho vojenská služba nabyla povahy veřejné služby, již má na mysli § 4 cit. zák. Avšak ani ze zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 222 sb. z. a n., ani z předpisu § 12 prov. nař. k němu ze dne 22. prosince 1920, čís. 666 sb. z. a n., který upravuje zcela jiný právní poměr, totiž započtení služby vojenské, nemůže žalobce dovoditi sporný nárok, by mu byla započtena válečná půlletí jako civilním státním zaměstnancům, a žalobce ani v odvolacím spise srozumitelně neuvedl, jak odvozuje svůj právní nárok z těchto předpisů a v čem spatřuje nesprávnost právního úsudku prvního soudu. Nezabýval-li se tedy odvolací soud v napadeném rozsudku podrobněji nejasnými vývody odvolacími o této otázce, nelze mu to důvodně vytýkati a naprosto nelze výtkou neúplnosti právních úvah v rozsudku opodstatniti dovolací důvod podle čís. 2 § 503 c. ř. s., který předpokládá vadnost odvolacího řízení. Není proto v tomto směru dovolání provedeno po zákonu. Dovolatel však ani v dovolání nedoličuje, v čem napadené rozhodnutí odvolacího soudu jest nesprávné s hlediska předpisů zákona čís. 222/1920 a prov. nař. 666/1920 sb. z. a n., ač podle § 506 druhý odstavec c. ř. s. bylo jeho povinností, by to bez rozvláčnosti vyložil. Z dovolávaných předpisů však jeho nárok dovoditi nelze, jak bylo již shora vzpomenuto.

Čís. 9344.

S přivolením vlastníka mohou býti zabaveny jeho věci pro pohledávku za jinou osobou. Ten, kdo nabyt později zástavního práva na věcech, zabavených dříve pro pohledávku za nevlastníkem, nemůže se domáhati přednostního práva na uspokojení z výtěžku za prodané věci z důvodu vlastnického práva svého dlužníka.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Rv I 293/29.)

Žalovaná firma zabavila v exekuci proti Emilu K-ovi tytéž věci, jež napotom zabavila žalující společnost v exekuci proti Emilii K-ové. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující společnost na žalované firmě, by bylo určeno, že žalobkyni přísluší nárok na přednostní uspokojení ze zabavených věcí, tvrdíc, že zabavené věci byly vlastnictvím Emilie K-ové, nikoliv Emila K-a. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Žalobou podle § 258 ex. ř. lze uplatňovati smluvní právo zástavní nebo právo přednostní zakládající se pravidelně na zákonném právu zástavním, ale o takový případ tu nejde, neboť žalobkyně jest vymáhající věřitelkou, která na věcech nabytá exekučního práva zástavního a to později než strana žalovaná. Žalobkyně opírá žalobu o to, že vlastníci zabavených a pak prodaných věcí byla Emilie K-ová, nikoli Emil K., proti němuž žalovaná